

ببتک (مراهچ لصف تایضایری شزومآ

- باسحل اصالخ ۱.
- سدیلقا لوصاریحت ۲.
- سیسأتلا لاکشا ۳.

فصن و هعبس رطقلا بّعك نم قلأ و^(٢٠٣)، اهحطس ثلث يف اه رطق فصن برضا فركلا أم^(٢٠٢)،
ةعطقلا حطس ثلث يف ةركلا رطق فصن برضا فاهت عطق أم^(٢٠٤)؛ كلكذ يقابل نم و هعبس

اقلطم ماتلا طورخملا ام^(٢٠٦)؛ اهتدعاق ةحاسم يف اه عافترا برضا ف اقلطم ةناو طسالا أم^(٢٠٥) و
رطق برضا ف ري دتسملا صقانلا طورخملا أم^(٢٠٧)، هتدعاق ةحاسم ثلث يف ه عافترا برضا ف
لصحيل ني تدعاقلا يرطق نيب توافتلا يلعل لصاحلا مسقا و ه عافترا يف يمطعل اهتدعاق
ممتلا رغصألا طورخملا عافترا صقانلا و ماتلا يعافترا نيب لضافتلا و أمات ناك ول ه عافترا
أم^(٢٠٨)؛ ماتلا ةحاسم نم اه طقسأف هتحاسم لصحت يرغصلا ةدعاقلا ةحاسم يف ه ثلث برضا ف هل
دحأ نيب لضافتلا يلعل لصاحلا مسقا و ه عافترا يف يمطعل اهتدعاق نم أع لضا برضا ف ع لضملا
**لامعألا هذه عيمج نيهارب و^(٢٠٩)؛ لمعلا لمك و ماتلا ةحاسم لصحتل يرغصلا نم رخآ و اهعالضا
همامتإل صلاعت هللا انقو و باسحلا رحبب مسملا ريبكلا انباتك يف ةلصم**
(ثلاثلا لصفلا، سداسلا بابلا، باسحلا هصالخ)

يثرالحا دم صلا دبع نب نيسحلا ني دل زع خيشلا نب دمحم ني دل اءاب خيشلل باسحلا رحب [3]
باسحلا يف ريبكلا هباتك وه و لمآلا لمأ يف هركذ ، ١٠٣١ ةنس يف و تملل يناهفصألا يلماعلا
ريربكلا هباتكلا اذهل يف ليحي و باسحلا هباتك يف هصالخ هباتك يف هصالخ يذل

يئابطابطال فرشأ دمحم ديسلا يئاهبلا ذيملت لوقي هناف هرصع يف خسننسي مل هلعل (لوقأ)
ضعب يف تيأر يني مهن (هتيؤر هللا انقزر) 1038 ةنس هفلأ يذلا ةصالخلا يلعل هحرش يف
جارتسا نم (باسحلا رحب) ب موسوملا ريبكلا هباتك نع يئاهبلا خيشلا هللقن ام عيمجملا
ةعطقلا تناك و لوطلا يف ني تفلتخم ني ترحش نيب ةعقاولا ضرألا نم ةعطق عيب ةلأسم
يلإ ةعيرذلا) ني لجرل دحاو نم ثب ةدحاو ةقفص تعيب دق و ني ترحشلا لوطب ةدوحم ةعيبملا
(٣٤-٣٥ ص ؛ ج 3 ؛ ةعيشلا فيناصت

سیدیلقا لوصا ریرحت ۲.

یملع راکه‌اش و سیدیلقا

لاس رازه‌ود زا شیب [1] سیدیلقا لوصا هک -دوب هت‌شون تاییضایر خیرات رد دیاش -مدید ییاج کی رد یاضف رد ناشدوخ یارب ی‌داعرشب هک یملع ی‌هراکه‌اش دشاب رارق رگا اما ،تسا هدش هت‌شون تسا و نتوین تیبذاج هی‌رطن باتک رانک رد سیدیلقا ریرحت باتک نیامینک یراذگمان دنراد م‌لع ،تسا ه‌ن‌آ رانک رد ،زورما کی‌تنژ یا نا ید هی‌رطن .

لام باتک کی ؛تسا باتک نیاشیکی،دوش فیدر اهراکه‌اش رگا دنیوگ یم دنراد ه‌زورما !تسا یلیخ .ش‌پ لاس رازه‌ود .

نیدامن تاییضایر اه نیاباب ،تسا بیاجع ، دنکب باتک نیاهب یملع ی‌هاگن یسک کی رگا ینعی تم‌الع کی،تسا یرات‌فگی هس‌دنه و تاییضایر.تسین‌الصا اه نیایواسم و عمج تم‌الع ؛دن‌ت‌شادن میا ه‌دی‌سر ام‌الاج ات‌تسا هدرک راک امئاد ناشغ‌باون رشب اه نرق .دینیب یم‌ن‌امش باتک نیارد تاییضایر اب،درب یم ش‌ته‌ب مد‌آ اع‌قاو .مینک یم هدافت‌سا ی‌ت‌ح‌ار هب از اهدامن نیاهک اج نیادن،درب ولج ار اه نیاروطج یرات‌فگ .

باتک یخیرات ریس

هب ینانوی نابز زا دش یم هم‌جرت هک ینام‌ز.تسا ه‌دوب‌ن اه ی‌برغ دوخ ی‌اه تسد رد‌الصا باتک نیای [3]دهد یم حیضوت ار اه نیاه‌جاوخ -ج‌اجح و ت‌ب‌اث ؛[2]تسا هدش هم‌جرت ی‌برغ .

یتام‌دقم باتک سیدیلقا لوصا نیای [5]دیوگ یم ؛ [4]تسا ه‌دوب ه‌جاوخ زا لبق اه لاس میدن‌ن‌با .ه‌دوب هدش مه هم‌جرت و تسا هس‌دنه ی‌سرد باتک نیلوا .

ی‌برغ نابز هب باتک ی‌اه هم‌جرت

هک هم‌جرت رصع ن‌آ رد دش هم‌جرت کی لوا ،ن‌وراه روت‌سد هب.ینوم‌أم هم‌جرت کی دراد ین‌وراه هم‌جرت کی نومام نامز هرابود -ده‌اوخ یم قیق‌حت نیالاج- دوبن دن‌س‌پ هک نیالثم دعب.تسا فورعم و دیدینش هت‌فگ ار اه نیای و تیبذاج تاییرطن هک فورعم هرق نب ت‌ب‌اث مه ا‌د‌عب و.دش هم‌جرت مود راب یارب ،تسا هدرک راک اه نیایور هک دراد یا ه‌خ‌سن مه و‌ا‌ت‌سا .

هرق نب ت‌ب‌اث

یلیخ.دندوب ه‌درو‌آ ار و‌ا‌مه ی‌س‌ابع ه‌فیلخ رابرد رد.تسا ه‌دوب دراو،نونف نیارد [6]هرق نب ت‌ب‌اث هک ی‌ی‌اه فرح نیمه تسرد هک دنک یم لقن ار تیبذاج هیضق هرق نب ت‌ب‌اث زا قراوش رد.دوب ه‌جوم رگا دیوگ یم دعب دنک یم ب‌ذج ار رگی‌دمه زیچ ود :دیوگ یم،دن‌ن‌ز یم تیبذاج یارب اه سالک رد‌نال .

[7] دندن نام یم هار نیب دوش فصن هک دشاب یروط

مه هزادنا نیمه . «هلقن یف یودج ال امم»؟تسا ییاه فرح هچ اه نیا دیوگ یم دعب قراوش بحاص. یروط نیا هک ناشیارب هدوب حضاو ینعی. «هلقن یف یودج ال امم».دوب یدایز میتفگ هک رد هک یسک کی ناونع هب ؛نادیضایر کی ناونع هب هدوب هتفگ وا لاج یا یلع یلو لاج بخ.تسین تسایناسک نیرت مهمزا یکی هرق نب تباث دینزب لگوگ رد ات مه نالا.دوب هدرک راک اه هنیمز نیا دنک یم درار وا فرح یزار رخف.دنک یم لقن وا زا یزار رخف [8]هدرک حرطم ار تیبذاج دنیوگ یم هک [9].

ملع نابز ؛یضایر نابز

هدرک تفرشیپ رتشیب تایضایر نوتوین نامز هک دوب نیا رد تباث اب نوتوین توافق اب هک دسیونب یباتک هک نیا ام.دز ار شفرح هرق نب تباث.تشاد یرت یوق یضایر نابز.دوب باتک.دشن هرق نب تباث یارب دنکب نایب ار نآ -تسا ملع نابز دنیوگ یم هک- یضایر نایب تایضایر اب..تسا یزیچ روط نیا مرظن هب [10]یعیبیط یضایر لوصا؟تسیچ نوتوین فورعم یم نایب یضایر ناسل اب ناشتایعیبیط ،میدق تمکح.تسا هدرک نییبت ار تایعیبیط بلاطم نابز نیا اب دنتسناوت نارگید و درک تفرشیپ.تسا هدرک قیفلت رگیدمه اب ار اه نیا وا.دش دنربب ولج و دنمهفب یضایر

باتک ریخت و ریصن هجاوخ

و ریخت اب ،تنازو نیا اب باتک نیا ؛[12]یلع یلیخ ریخت.دندرک [11]ریخت ار نیا هجاوخ دعب یلیخ.[13]تسه اه نیا هعیرذلا رد مه نالا.دنا هداد سرد ،دنا هتشون هیشاح املاع .هجاوخ تافاضا داجیا ار شلخدم **ایدپ یکیو** رد.تسا نیزو یلیخ باتک.تسا هدش پاچ رگید لاج هللدمحلا مه شیهام.مه دب همادا هک تسا هدشن تصرف رگید ؛منک غورش هک مدرک

باتک یایازم

راک طقف .دینادب ردق ار نآ_مه و متشه ،متفه یهلاقم ،[14]دراد هلاقم ات ۱۵ سدیلقا لوصا .مشش هلاقم ات یلوا هلاقم زا ،هدرک غورش لصتم مک زا لّوا هک تسا نیا هدرک سدیلقا هک یبیجع مک تبون هدش لاج ،هدیسر متفه یهلاقم هب یتقو .تسا هدرک هدافتسا بیاجع ،لصتم مک زا مک یهلاقم ات ۶ رد هک یبلاطم نآ هب یاکتا اب ،دع رد (۹ و ۸ و ۷ هلاقم).هتفر ددع غارس .لصفنم دادعا هیرظنّ دح رد هتبلال .دنک یم هماگنه دوب هتفگ ،راق لصتم

سدیلقا لوصا ریخت سورد

ناشسرد.دندوب هتفگ ار شسرد هداز نسح یاقآ چا حارهاظ شلبق.دوبن شسرد الصا مق میدمآ هک ام یاقآ چا.تسه بوخ یاهراون دینکب راک نیتم بوخ عیرس دیتساوخ امش رگا نالا .دوب فورعم مه

ار شلک مدینش یناضمر یاق آج.تسا هدش طبض.ما هداد سرد ار شلک نم دندومرف روپ تمشح تمعن یلیخ اه نی دورب ولج و دریگب داتسا زایرس ناسنا هک نی لاج یا یلع.دنا هداد سرد ارهاظ .تسا

هتجابم یسدیلقاان یاه هسدنه باتک زا نوچ بخ ندرک تبحب میدرک عورش رگی د ار باتک نی ام دعب لصا.تسا هدرک راک هچ هجاوخ مینیبب میسررب هک نی یارب مدنواخ یم نم لصا،دوب هدش عورش ام .تسا یباتک ،باتک مدید هتبالا شدعب.دش نی سدیلقا ریرحت باتک نندنواخ زا ام هزیگنا

ریصن هجاوخ مالک رد یزاوت لصا لاج

ار زیچ هس هک تسا مسررب باتک نی اردنیوگ یم.[15]دند یم رکذت هجاوخ دوش یم عورش هک یلوا زا یفراعتم لوصا و هعوضوم لوصا،دوب:دنروآ یم لوا

لوصا مه یکی و دنیوگ یم تارداصم نآ هب هک عوضوم لوصا،تافیرعت:دنتفگ یم مه قطنم رد .دندنک یم رکذت ار اه نی.هیهیدب لوصا.تسا تاهیدب هک یفراعتم

دشاب دناوت یم ن هرداصم مچنپ لصا هک دنیوگ یم هجاوخ موحرمدنسر یم مچنپ لصا هب یتقو

حضتی امم ال و فراعتم لاج مولع لاج نم تسیل هریخال ا هیضق لاج: لوقا
نود لئاسم لاج یف بترتی نآ ا هب یلوالا نذاف هسدنه لاج ملع ریغ یف
اهب قیلی عوضوم یف اهضواس انآ و تارداصم لاج

هدش تبات رگی د ملع کی رد ای -فراعتم لصا دوشب-دشاب هیهیدب شدوخ دیاب ای یعوضوم لصا نوچ هدش تبات رگی د لاج رد هن و تسا یفراعتم لصا،تسا هیهیدب شدوخ هن مچنپ لصا نی.دشاب .تسا هوب هدرک باسح هیهیدب ار نی سدیلقا هناک.تسا

مولع لاج نم تسیل هریخال ا هیضق لاج: دنیوگ یم دنراد هک یم ملع لاج نآ اب هجاوخ لوا نی .تسین لاج لاج لک لاج لثم.تسین هیهیدب ینعی «فراعتم لاج

نی میناوت یم ن س.تسا هدشن تبات مهرگی د لاج» هسدنه لاج ملع ریغ یف حضرتی امم ال و» .میراذگب لاج

هچ.مینک شتباتا دشاب هیضق «لئاسم لاج یف بترتی نا ا هب یلوالا نذاف» دنیوگ یم اذل .ممنک یم شتباتا یبسانم لاج کی نم دنیوگ یم؟مینک شتباتا روط «اهب قیلی عوضوم یف اهضواس

هل اقم؟تسیچ لکش؟ لاجک میسناد یم ن ،میتفرگ تسد ار نی اهات مه ام لاج- دند یم هدعو ار نی ا هب رداص یتلا هیضق لاج نایب عوضوم اده لوقا»:دسر یم ۱۶ ص ات ولج میتفر بخ-تسا مادک دنیوگ یم هجاوخ «لاکشا معبسب اهتنیب دق و باتکلل رداص یف اهنایب تدعو و سدیلقا لاج دراد یتامدقم هک تفگ مه باتک نآ رد هک نی.مینک تبات ار نی ات میوگب دیاب همدمق ات تفه نم اب.مور یم ولج ممنک یم تبات میوگ یم لکش ات تفه.ات تفه هوبن مه مک ،تسا هدشن تبات هک مچنپ لصا.یلبق لصا ۴ هب یاکتا اب؟ینک یم تبات لاج زا ار ات تفه نآ.ات تفه نآ هب یاکتا ار مچنپ لصا هک نی یارب تسا هدرک شالات ارهاظ مه مایخ مدید رگی د لاج .دوش تباتا دیاب .دندوب لوغشم هک یناسک ریاس نینچ مه و دنک تباتا

شپ ۲۷۵-۳۶۵ (دودج) (/ef'kliðis/سیدی لگفا: ینانوی هب طفلت) (????????): ینانوی هب) سیدی لقا [1] هب .تسیزی م هیردنکسا رهش رد دالیم زا شپ موس نرق رد هک دوب ینانوی ینادیضایر ،(دالیم زا ،خیرات یسررد باتک نیرتق فوم هدنسیون وادناه داد «هسدنه راذگناینب» و «هسدنه ردپ» بقل و شزوم آمامت ه دولاش لاس رزهود تدم هک تسا سیدی لقا لوصا ای (Elements: یسی لگنا هب) لوصا ...دوب برغ رد هسدنه

(یسدنه) ی تامدقم ربح و دادعا هیرطن ،هسدنه هب عجار هیضق ۴۶۵ و هلاقم ۱۳ لماش لوصا باتک تسا .

مظن ون یلکش هب و هروآ درگ ار هسدنه رد ناینیشیپ یاهدرواتسد همه سیدی لقا ،لوصا باتک رد ار یلبق لوصا همه یاج هک دوب یاهنوگ هب رثا نیا .تساهدوزفا نآ هب ییاهزیچ زین دوخ زا و هدی شخب هب یرثا چی هدیاش .درپس یشومارف هب ار اهنا و تشاذگن یاج رب دوخ زا شپ زا یرثا چی ه و تفرگ دشاب هتفرگن رارق شیری و هعلاطم ،هجوت دروم نانچنآ خیرات رد ،سدمقم بتک زج

زا یکی هک دراد رارق اهتشانُب ای یهیدب لوصا زا یاهومجم هیاپ رب ار شرک سیدی لقا ،نامز تشذگ اب .دنسریمن مه هب زگره یزاوم طخ ود هک تسا نیا اهنا نیرتهدشه تخانش ،دمآیم نوریب «یعارتخا» یاهتشانُب نیا زا هک ار ییاههطبار و اهمظن ،اهوگلا ،رگیدی یاهنادیضایر (ایدپ یکی و تیاس) .دندرک تابثا ار اههیضق نیا و دندرک یسررب

دوجوم یاههخسن اهنت .درادن دوجو ددرگزاب سیدی لقا دوخ نامز هب هک سیدی لقا لوصا زا یاهخسن چی ه [2] ییاهیریگنزاب لوصا باتک رد سیدی لقا زا سپ لاس ۷۰۰ یناردنکسا نوئت .ددرگیمزاب نوئت نامز هب یور زا ینیتال یاههمجرت اهدعب و دش همجرت یبرع نابز هب متشه نرق رد باتک نیا .دوب هداد ماجنا و دش ماجنا زینو رد ۱۴۸۲ لاس رد باتک یپاچ راشتنا نیلوا .دش ماجنا باتک نیا یبرع یاههمجرت (ایدپ یکی و تیاس).دیسریم پاچ هب هک دوب یمهم یضایر باتک نیلوا نیا

و ءایشألا توكلم هديب و ءابنألا قياقح هदनع و ءاهتنإلا هيللا و ءادتبإلا هنم يذلا هلل دمحللا [3] ءايفصألا هلآ و دمحم يلعتااولص .

یصقتسأ و لخمري لعلل جوي لعلل بوسنم لعلل باتك زرحأ نألا يان ريحنت نع تغرف أملف (1) :دعب و اذله له باتك نم هتدفتسا أمم هب قيلي ام هيللا فيضأ و لمم ريغ ءاصقتسا هصاقم تبت يف أم هيلع ديزم لعلل ي تخسن يف باتك لاصا نم دجوي ام زرفأ و يتحيريقب هتطبتنسا و ملعللا و يبسح ءنا هللا يلعل الكوتم كلذ تلعلفف اهماقرا و لالكشألا ناوللا فالخاب وا كلذ يلا ءراشإلاب يتقت هيلع .

و ءينامث و ءأمعبرأ هه و هرخاب نيقتقلمللا عم ءلاقم ءرشع ءسمخ يلعل لمتشي باتكللا (2) :لوقا يف عوضاوملا ضعب يف و تبات ءخسن يف لالكشا ءرشع ءدايزب و جاجحللا ءخسن يف الكش نوتس داوسلاب و تباتل ءرمحللاب تالاقملا لالكشا ددع تمقررانا و فالخا امهنيب اضيا بيترتللا (سیدی لقا لوصا ریرحت باتک همدقم). [هل[هفللاخم ناك اذا جاجحلل

یزیرقم و (اجنامه) هتشون ق ۳۸۰ ار نآ یدفص .تسا فالخا لحم میدنبا تشذگرد نامز [4] نخس یانبم رب نینچمه .(اجنامه ،جاد : کن) تسا هدرک طبض دادغب رد «۳۸۰ نابعش ۲۰ هب نشراهچ»

رگیدی یاج رد و (۶۱۷، میاهلز : کن) «۳۸۵ نابعش ۲۰ ه بنشراهچ» میدننبا تشذگرد اج کی رد راجننبا : کن) نارصاعم زا یخرب. (۷۲ / ۵، رجحنبا : کن) تساهدمآ (۴۳۸ فق) «نیشالث و نامث ۵نس نابعش» ار وا گرم نامز، ریخاخیرات هب هجوتاب (۲۹۵ / ۱۱، فیلیساو؛ هیشاح، ۱۲، لگولف :سق؛ ۲۹ / ۶، یلکرز، امز دروم رد هچنآ هب هجوتاب میمود و هدادخرفیحصت اراهظ لوا دروم رد. دنهتشون ق ۵ دس لیاوا رد هک ق ۳۸۰ زا دعب یاهخیرات هک تساینتفگ. دسریم رظن هب دیعب، دش رکذ میدننبا دلوت دوخ فلؤم هکنیا هصاخ، تسایناخسان تافاضا زانیقی هب بیرق نامگ هب، دوشیمی هدی تسرهفل رتشیب عالطایارب) دنشوکب وارثا لیمکت رد هک تساهتساوخ ناگدنناوخ زا (اجنامه) شباتک رد (۴۳ ص ۵، ج ۵، میاهلسا گرزب فراعملایریاد ۶۲۴-۶۱۳، میاهلز : کن، میدننبا گرم خیرات زا

سیدیلقا [5]

۵سندنهل رهظمل سقی نرب نب سرطوقون نب سیدیلقا وه و، ۵سندنهله انعم و، ای رطم وج بحاص نیضایرله ۵سسالفلانم وه و، هریغ و سدیمشرا نم مدقأ، اهیف زربمل

جاجحلهلقن، ۵سندنهله لوصأ هانعم و، ای شورتسال هسوا و- ۵سندنهله لوصأ یف هباتک یلع مالکلا فرعی و ینومأملا وه و ای ناثالقن و، لوالا وه و ینوراهلاب فرعی امهدحأ، نیلقنرطم نب فسوی نب وبأ لقن و، ینارحله ۵رق نب تبات هحلصأ و نیحن نب قاحسهالقن و، لوعی هیلع و، ینومأملاب دحأ و، ینارمعلادمحأ نب یلع ۵ناخ یف لوصوملاب ۵رشاعله انم تیار تالاقم هنم یقشمدلانامثع. انانمز یف یطسجمله هیلع أرقی و، یصیبقلارقلصل وبأ هناملغ

هرکذ رمی سیبارکلاب فرعی لجرل و، یزیرینللا حرش و، نریا هکوکش ل و بباتکلا اذه رُسف و یناهاملل و، یرهوجلارابخأ رم و، هرخأ یلا هلوأ نم بباتکلا اذه حرش یرهوجلل و. هل حرش دعب امیف ۵رشاعله ۵لاقملا یأرهنأ، ۵لللهزعأ، ببطتمل فیظن ینثدح. بباتکلا نم ۵سماخل ۵لاقملا حرش و ۵ئام سانللا دیب یذلا و، الکش نیعبراً سانللا یدی یف ام یلع دیزتیه و، یمور سدیلقا نم هاعدا یذلا لکشلا یأرهنأ سقلانحوی رکذ و، یبرعلا یلا کلد جارخا یلع مزعهنأ و، لاکشأ ۵عست نزاخل رفعج یبال و. هایا هارأ هنا فیظن رکذ و، ینانویلی یف هل هنأ معز و یلوالا ۵لاقملا یف تبات رسف و. همتی مل و، بباتکلا اذه حرش ۵افولا یبال و. سدیلقا بباتک حرش، هرکذ رمیس و، یناسارخلل دق و، هلك بباتکلا یقاطنال مساقلا وبأ رسف و. یناجرالاهیهوارنباب فرعی لجر ۵رشاعله ۵لاقملا رسف و، ۵رشاعله ضعب و تالاقم ۵عست هنم یلع وبأ یأرف هرسف دق یلع نبال دنسناک و. جرخ دیمعل نبال هوجو یزارل فسوی وبأ اضیأ ۵رشاعله.

سنیلبباهل لاقی لجر هفلأ بباتکلا اذه ناسدیلقا بباتک ضارغأ یف هتلاسریف یدنکلا رکذ و کولم ضعب کرحت، لمهنا و بباتکلا اذه دهع مداقتاملف، الوق رشع ۵سمخ همسرهنأ و، راجنللا و بباتکلا اذه حالصاب هرمأف سدیلقا هدهع یلعناک و، ۵سندنهله ملع بلطل نییناردنکسالاهیه و نیلتلاقم سدیلقا ذیملت سوالقسب کلد دعب دجو م. هیللا بسنف، لفف هریسفت کلد لک و، بباتکلا یلا تفاضنا و، کلملا یلا امهادهأف. ۵رشع ۵سماخل و ۵رشع ۵عبارلا ۵یردنکسالاب.

و، مغلللا بباتک، تاپطملم بباتک، رظانملا فالتخا بباتک، تارهاظلا بباتک :سدیلقا بباتک نم و، نوناقلا بباتک، لوحنم دئاوللا بباتک، تباتحالصا ۵مسقلا بباتک، لوحنم، یقیسوملاب فرعی ؛ (میدننبا) تسرهفلا) لوحنم لیلحتلا بباتک، لوحنم بیكرتلا بباتک، ۵فخلل و لقتللا بباتک (۳۷۲-۳۷۱ ص ؛ صنلا

[6] م ۹۰۱-۸۳۶ = ۲۸۸-۲۲۱) ۵رق نب تبات [6]

فوسلیف بساح بیبط :نسحللا وبأ، ۵باصلالینارحله نورهز نب ۵رق نب تبات

يف هي لع اهوركناً ءايشأ (ةئباصلا) هب هذم لهأ عم هل تثدحو (تارفلاو ةلجد نيب) نارحب أشنو دلو ةفسلفلاب لغتشاف ،دادغب دصقو ،نارح نم جرخف ،لكههلا لوخد مهسيئر هيلع مرحف ،بهذملا وحن فنصو .ةعيفر ةلزنم هذنع هل تناكف (يسابعلال ةفيلخال) دضتعملاب لصتاو ،عربف بطلالو - عاطقلا لكشلا) و ،ةلاسرا (خ - ةيسندنهلا يئابملا) و (ط - بطلال ملع يف ةريخذلا) اهنم ،اباتك 150 و ،لوازملا يف (خ - تاعاسلا تالآ) و ،ةلاسرا (خ - ئفاكملا يمسي يذلا طورخملا ةحاسم) و ،ةلاسرا (خ - بكاوكلا ةئباط) و (7 / 1705 مقررلا) اسينغم يف (خ - يقيسوملا يف لئاسم) و (كالفال بيكرت) ،ةيسندنهلا نيهاربلاب (ربجلال لئاسم حيحصت) و (دصرلا) و (فوسخلاو فوسكلا ةلع) و (ةئيهلا) و لئاسملا) و (نيرجحلل نيب رانلا دلوت) و (ةركلا يف لمعلا) و (قالخال لوصأ) و (مولعلا بتارم) و نسحي ناكو . يقيسوملاو ةسندنهلا يف هبتك رثكأو . ةحفص فلأ وحن (ةسندنهلا باتك) و (ةيبطلال) دادغب يف يفوتو . ةيبعلالا لئارثك اهنع مجرتف ،هرصع يف ةعئاشلا تاغللال رثكأو ةيناي رسلا (98 ص ، 2 ج ، يلكرزلل مالعال)

ناروصتي ئتحت هريغ نود هب صتخي لاج ةنكمالا نم ءيشل سيل ةنا ىلا ةرف نب تبات بهذ و [7] نال ضرالا زكرم ىلا دوعي اماناف قوف ىلا ةردم انيمر اذاف هادع ام نود ةعيبطلال بلاط اني عم امسج ولف زكرملا ةبلاط ةيضرالا ةعيبطلال نال ال ةيسنجلال هتلع هبذجي يذلا ةلك ىلا ليمي عزحلا ئتحت رخالا بلطل ايواسم امهنم لك بلط ناكل رخا بناج نم فصن لك لعج و نيفصن ضرالا لعج مئسمشلا كلف ىلا تعفر اهلك ضرالا نا ضرر ول و امهنيب يتلا ةفاسملا طسو يف ايقتلي وه يذلا ميطلعلا رمالا هبلطل اهلا رجحلا كذا عفترال رجح نألا هيف هه يذلا ناكملا نم قلطا (291 ص ، 2 ج ، مالكلال ديرجت حرش يف ماهلإل قراوش) هلقت يف يودج ال امم كلذ ريغ ىلا هه بش

،مالك ملع ،هيكدف تياس هب نادنمشىدنا رگىد تارابع رد هرق نب تبات مالك هدهاشم يارب ،دىامرف هعجارم هرق نب تبات هب بوسنم هبذاج هب لوق هحفص .

هب ،ئاشم نافوسلىف فالخ رب ،تبات هك تسا هدروأ ةيقرشملا ثحابملا رد يزار نىدلارخف [8] زا كى چيه هك دوب نأ رب و تشادن داقتعاً ،دشاب هتشافد ىعيبط ىناكم رضانع زا كى ره هكنىا خولك هكت كى طوقس تلعلآلثم و ؛درادن دنك لىم نأ هب ىرصنع دوش ببس هك ىتىصوصخ اهانام نىا خولك طوقس تلعل :تفگىم هكلب .تسىن نىمز زكرم هب ندىسر هب نأ ىعيبط لىم نىمز هب ددنويپ ىكاخ رصنع هب هك دهاوخىم خولك هكت نأ و دنكىم لىم دوخ سنجمه هب ىزىچ ره هك تسا ،لعف لحم رد كاخ هكت كى و ميهد لاقتنا دىشروخ كلف هب ار نىمز ررك رگا ،نىارب انب . (65-63 / 2) « ،اربص ؛ 44 ،سنىپ : كن) تسويپ دهاوخ نىمز لك هب و تفر دهاوخ الاب كاخ هكت نأ ،دشاب نىمز يد ماسجا موه نوچ هك دوب دقتعم نىاشم رطن فالخ رب تبات ،نىا زا هتشدگ . (33-30 ، [6] همىمض ،دوشىم هدىشك دوخ سنجمه ماسجا يوس هب ىمسج ره اهنتهن ،نىاربانب ،دناناسكى تىمسج ،ىامت نىمه لىلد هب زىن ار ألخ عانتما و دناد شىارگ رگىدى يوس هب زىن ماسجا موه هكلب ،ىمالسا گرزب فراعملال هرياد). (اجنامه ،نىدلارخف) تسا هتسنادىم مه هب ندش كىدزن هب ماسجا (هرق نب تبات لخدم)

[9] 62 ص ، 2 ج ، تايعيبطلال و تايلهلال ملع ىف ةيقرشملا ثحابملا

[10] ىعيبط هفسلف ىضاير لوصا

[11] سدىلقأ وه هفلأ يذلا نأل سدىلقأ ريرحت هل لاقى و ؛باسحلا و ةسندنهلا لوصأ ريرحت : 1378 نىب جاجحلا ةيبعلالا لئارثك اهنع هل قنن ايانوي بباتكلا ناك و قحلا وه امك راجنلا يروصلال يانويلا نمز يف ايناث هل قنن و ينوراها هل ليقف ،ديشرلا نوراها نمز يف الوأ يفوكلال رطم نب فسوي و 298 ةنس يفوت يذلا يدابعلال قاحسلا نب نينحن نب قاحسلا هل قنن مئ ،ينومأملا هل ليقف ،نومأملا

ی‌شاح و اه‌حرش - ب

۱. سریم هب روهشم دمحم نب یلع ی‌شاح ۲. ندیل رد دوجوم، (ق ۶۶۵-۷۱۸) ی‌سراف نی‌دل‌الامک ی‌شاح ۱۰. ب ی‌سوم ی‌شاح ۳. (۱۰۸۶ م‌ش) نارته هاگش‌ناد یزکرم ی‌ناخباتک رد دوجوم، (ق ۷۴۰-۸۱۶) ین‌اج‌رج فیرش ب نی‌سح نی‌دل‌الامک ی‌ضاق ی‌شاح ۴. (ق ۷۶۶-۸۴۰) یمور ی‌دازی‌ضاق هب روهشم دومحم نب دمحم ال‌اسه‌پس و سدق ناتس‌آ ی‌ناخباتک رد ن‌آ زا ی‌خسن. (ق ۹۱۰ ح ق‌م) ی‌دب‌یم ی‌دزی ی‌نی‌سح نی‌دل‌انی‌عم ی‌رفخ ل‌ضاف هب روهشم ی‌رفخ دمحم نب دمحم ی‌دازی‌ضاق ی‌شاح ۵. (ق ۴۷۴، ومه: کن) تس‌ا دوجوم ی‌رفخ ل‌ضاف هب روهشم ی‌رفخ دمحم نب دمحم ی‌دازی‌ضاق ی‌شاح ۶. (ق ۴۹۷، ومه) تس‌ا دوجوم سلجم کی ی‌رامش ی‌ناخباتک رد ن‌آ ی‌خسن هک، (ق ۹۵۸ د) حرش ۷. (اج‌نامه: کن) ی‌وضر سدق ناتس‌آ رد دوجوم، دام‌ادریم رضاعم ی‌نی‌سح دمحم نب نی‌دباع‌لان‌یز ی‌نی‌چمه. روپ‌مار ی‌ناخباتک رد دوجوم (ق ۱۰۶۱ د) ی‌ولع م‌شاه دمحم‌ریم طسوت ی‌برع هب سدیل‌قا باتک ی‌دب‌یم ی‌شاح ۸. (ق ۱۰۴۷ رد هدنز) ی‌دزی رقاب‌دمحم حرش: درک دای راث‌آ نی‌ا زا دیاب رد ه‌خسن دن‌چ رثا نی‌ا زا. تس‌ا هدرک حرش س‌پس و، ل‌قن ار ی‌سوط نی‌دل‌اری ی‌شاح ۹. (ق ۹۲۸) ی‌شاک نی‌سح ل‌اوبا زا ی‌برع نابز هب ی‌رضت‌خ‌م ی‌لاس‌ر. (ق ۴۴۰، ومه) تس‌ا دوجوم ناری‌ا ی‌اهه ی‌ناخباتک ب دراو سدیل‌قا لوصا موس ی‌لاقم زا مه‌دزناپ ی‌ضق رب و ا رظن هب هک ی‌لاک‌شا ی‌رابرد (ق ۹۲۸) دمحم نب دمحم ری‌خل‌اوبا ی‌شاح ۱۰. (تس‌ا دوجوم سلجم ی‌ناخباتک رد ه‌لاس‌ر نی‌ا زا ه‌خسن و د) تس‌ا (ق ۴۹۷، ی‌ن‌ابرق: ری‌رحت، د ه: کن) تس‌ا هدش هت‌شون ی‌شاح ۱۱. س‌اس‌ارب‌آ ره‌اظ هک ی‌سراف

(سدیل‌قا لوصا ری‌رحت ل‌خدم، ی‌مال‌سا گ‌رزب فراع‌م‌لا ه‌ری‌اد)

سدیل‌قا لوصا ری‌رحت ه‌ی‌شاح و حرش بتک زا ی‌لماک تس‌رهف ه‌ی‌ک‌دف تی‌اس رد، دراوم نی‌ا رب ه‌والع تس‌ا هدش هداد ش‌رازگ ه‌عی‌رد‌لا رد.

ی‌تام‌دقم فیراعت ه‌رابرد لوا ه‌لاقم: تس‌ا رارق نی‌دب سدیل‌قا لوصا ری‌رحت ب‌لاطم ی‌دن‌ب‌ش‌خ‌ب [14] ه‌لاقم، ی‌سدنه ربج و اه‌ت‌ح‌اس‌م لی‌دب ه‌رابرد مود ه‌لاقم، ه‌سدنه ی‌فراع‌تم لوصا و ه‌عوضوم لوصا ه‌رابرد م‌راهچ ه‌لاقم، اه‌ن‌آ هب طوب‌رم ی‌ای‌اوز ی‌ری‌گ ه‌زادنا و اه‌رتو، اه‌ه‌ری‌اد ه‌رابرد ی‌ی‌اضق ل‌ماش موس ه‌رابرد م‌ج‌ن‌پ ه‌لاقم، ی‌ط‌یح‌م و ی‌ط‌اح‌م م‌ظ‌ت‌ن‌م ی‌اه‌ی‌ع‌ل‌ض دن‌چ می‌س‌رت ه‌لم‌ج زا ی‌سدنه ی‌اه‌می‌س‌رت ات م‌ت‌فه ی‌اهه‌لاقم، ه‌ح‌ط‌س‌م ه‌سدنه رد ب‌س‌ان‌ت ه‌ی‌رظن در‌ب‌راک ه‌رابرد م‌ش‌ش ه‌لاقم، **ب‌س‌ان‌ت ه‌ی‌رظن** دادعا و ی‌سدنه ی‌اه‌د‌ع‌اص‌ت، ل‌س‌ل‌س‌م ی‌اه‌ب‌س‌ان‌ت ه‌لم‌ج زا) دادعا ی‌تام‌دقم ه‌ی‌رظن ه‌رابرد ی‌گ‌ل‌لم‌ج م‌هن، ق‌فاوت‌مان ی‌اه‌ط‌خ ه‌راپ ت‌روص هب اه‌ن‌آ می‌س‌رت زا ه‌د‌اف‌ت‌سا اب **گ‌نگ دادعا** ه‌رابرد مه‌د ه‌لاقم، (لوا ی‌ق‌اح‌ل‌ت‌ال‌اق‌م ی‌نع‌ی، مه‌دزناپ و مه‌د‌راهچ ه‌لاقم، **ی‌ی‌اضف ه‌سدنه** ه‌رابرد مه‌دزی‌س‌ات مه‌دزای ی‌اهه‌لاقم ارهز، **سدیل‌قا لوصا ری‌رحت** ه‌لاقم). ی‌ی‌اضف و ه‌ح‌ط‌س‌م ه‌سدنه ه‌رابرد ی‌ی‌اه‌م‌م‌تم ت‌روص هب (۱۴۶-۱۴۵ ص، ۱۳۹۲ نات‌س‌بات و راه‌ب، لوا ه‌رامش، مود لاس، ناری‌ا و مال‌سا ی‌لم‌ع ثاری‌م ه‌لم‌ج، ف‌ج‌ن‌روپ

نایب ی‌ف‌اه‌ی‌ل‌ا‌ج‌ات‌ح‌ی‌ة فراع‌تم م‌ول‌ع و ه‌عوضوم لوصا و دودح ر‌ک‌ذب اه‌ری‌د‌ص‌ت‌ب ه‌د‌اع‌ل‌ا ت‌رج‌د‌ق و [15] (سدیل‌قا لوصا ری‌رحت). ل‌لاک‌ش‌أل‌ا

سیسیسأتلا لاکشا.۳

لئاسو بحاص. هسدنه دعاوق ینعی هسدنه لوصا. میراد سدیلقا لوصا کی میراد هسدنه لوصا کی ام رد. تساه نیمه بلاطم بخ یلو؛ دندرک هموطنم ار هسدنه لوصا. دندرکن هموطنم ار سدیلقا لوصا مه. تساه دوب روحم سدیلقا لوصا، هجاوخ ریرحت.

لاکشا؛ دوب هتشون یرگید هسدنه لوصا کی سدیلقا لوصا یاج هب یدنقرمس، یناث دیهش نامز رد دینزب اهرازفا مرن نیار رد لاکشالاسیسات. مدناوخ ار نآ نم دنیوگ یم یناث دیهش. [1] سیسیسأتلا دندناوخ یم ار سیسیسأتلا لاکشا دندناوخ یم هسدنه لوصا یتقو املع تقو یلیخ. دیآ یم دایز.

هسدنه لایف سیسیسأتلا لاکشا [1]

یه و ةئامتس ةنس دودح یف یفوتملایدنقرمسلا فرشا نب دمحم نیدلایسمش ةمالعلا ماملال - ریهشلایدمحم نب یسوم ةمالعلا لضافلا احرش و سدیلقا باتک نم الکش نوثال و ةسمخ دمحلای 815 هلو. هریخ هخیرات یف لاق و دنقرمسب ةئامنامث و ةرشع سمخ ةنس یمورلا هدازیضاقب هدیملت ةیشاح اهنم تاقیلعت هیلع و فیطل جوزمم حرش وه و خلا ردقب ءیش لک قلخ یذلا ةلل ردقم ةلل دمحلای اهلوا ةدیفم یه و یدیسلا جاتب وعدملا ینیسحلا دیعس نب دمحم حتفلا یب و عست ةنس مرحم یف اهقلع دمحم نیدلایصیف انالوم ةیشاح و خلا هتمکحب ءیشالایرداقم یلع و خلا ارون عفتراف ملعلا عفر نم ای کدمحن هلوایریزولا ریش یلع ریمالایئامنامث و نیعبس و بتکلالایماسأ نع نونظلالا فشک). اضیای هدازیضاقب فورعلمایدمحم نب دمحم لقیلعت هلائوا (105 ص؛ 1 ج؛ نونفال